

QUẢN LÝ TIỀN MÃ HÓA: NHỮNG VẤN ĐỀ PHÁP LÝ TỪ THỰC TIỄN THỊ TRƯỜNG VÀ KINH NGHIỆM QUỐC TẾ

NCS. LÝ VƯƠNG KHANH
Trường Quốc tế, Đại học Quốc gia Hà Nội

Nhận bài ngày 12/7/2026. Sửa chữa xong 21/8/2026. Duyệt đăng 26/8/2026.

Abstract

This article examines the legal challenges associated with cryptocurrency regulation. It first clarifies the concept and development of cryptocurrencies, arguing that they have not fully performed the traditional functions of money and are primarily used as speculative investment assets. The collapses of LUNA and FTX highlight the need for an appropriate regulatory framework that protects investors and consumers while promoting the sustainable development of the cryptocurrency market. The article then examines regulatory approaches to cryptocurrencies in selected jurisdictions and identifies the lack of consistency in international regulation. Based on these findings, it proposes a combination of domestic regulation and international legal cooperation, including requirements concerning registration, verification, transaction record-keeping, and enforcement, as well as the regulation of related digital assets and instruments such as central bank digital currencies (CBDCs), non-fungible tokens (NFTs), and stablecoins. Effective regulation should not only mitigate legal and market risks but also strengthen public confidence and support the sustainable development of the cryptocurrency market.

Keywords: Bitcoin, blockchain, cryptocurrency, law, regulatory framework.

1. Đặt vấn đề

Khái niệm về tiền mã hóa gần đây đã xuất hiện và trở nên phổ biến trên toàn thế giới. Tuy nhiên, vẫn còn nhiều vấn đề gây tranh cãi liên quan đến giá trị của tiền mã hóa và tính khả thi của việc đưa chúng vào các giao dịch hợp pháp¹. Trong bối cảnh thị trường tiền mã hóa trải qua những giai đoạn tăng trưởng mạnh mẽ rồi suy giảm nghiêm trọng, bài viết tập trung phân tích những vấn đề pháp lý đặt ra từ sự phát triển này, đồng thời làm rõ cơ sở và định hướng cần thiết cho việc điều chỉnh tiền mã hóa bằng pháp luật. Trên cơ sở đó, nghiên cứu được triển khai theo các nội dung sau: 1) Lý luận về tiền mã hóa; 2) Chủ thể có trách nhiệm quản lý tiền mã hóa và phương thức quản lý phù hợp.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Khái niệm về tiền mã hóa

Tiền mã hóa là một dạng tiền điện tử, là bất kỳ loại tiền ảo hoặc tiền kỹ thuật số nào² sử dụng mã hóa để bảo vệ các giao dịch.³ Tiền mã hóa sử dụng cơ chế phi tập trung để theo dõi các giao dịch và phát hành các đơn vị mới thay vì một cơ quan quản lý tập trung để điều tiết chúng. Do đó, tiền mã hóa được coi là các loại tiền ảo chuyển đổi⁴ phi tập trung, phân tán, mã nguồn mở, ngang hàng và dựa trên toán học.⁵

Blockchain (công nghệ chuỗi khối) là một cơ sở dữ liệu phân tán, lưu trữ thông tin trong các khối

1) Frederic S Mishkin, *Kinh tế học về tiền tệ, ngân hàng và thị trường tài chính* (Ấn bản thứ mười một, Pearson 2016) 54.

2) *Tiền tệ kỹ thuật số* (Ngân hàng Thanh toán Quốc tế 2015) 1.

3) ‘Tiền mã hóa là gì và hoạt động như thế nào?’ (Kaspersky) <https://www.kaspersky.com/resource-center/definitions/what-is-cryptocurrency>.

4) ‘Tiền ảo - Các định nghĩa chính và rủi ro tiềm tàng về chống rửa tiền/chống tài trợ khủng bố’ (FATF 2014) 4 <<https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>>.

5) Morten Bech và Rodney Garratt, ‘Tiền mã hóa của Ngân hàng Trung ương’ (2017) BIS Quarterly Review 59 <https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3041906>.

Email: lyvuongkhanh@vnu.edu.vn

(block) được liên kết chặt chẽ bằng mã hóa và sắp xếp theo thời gian. Dữ liệu một khi đã được ghi nhận thì không thể sửa đổi hay xóa bỏ, mang lại tính minh bạch và bảo mật mà không cần cơ quan trung gian quản lý. Thông qua quy trình khai thác, sử dụng sức mạnh máy tính để giải quyết các thuật toán phức tạp, các đơn vị Bitcoin / Ethereum / Litecoin được tạo ra.⁶ Ngoài ra, người dùng có thể mua tiền mã hóa từ các nhà môi giới, sau đó lưu trữ và sử dụng chúng trong ví điện tử.

Do tiền mã hóa là vô hình⁷, nên vẫn còn nhiều tranh cãi về việc liệu tiền mã hóa có phải là tiền hay không. Để tìm ra câu trả lời chính xác cho câu hỏi này, cần phải làm rõ khái niệm và chức năng của tiền. Tiền là tín dụng⁸, chỉ ra mối quan hệ xã hội⁹ và đóng nhiều vai trò bao gồm đơn vị tính toán, phương tiện lưu trữ giá trị, phương thức thanh toán, thước đo tiền tệ, khoản nợ đơn giản, thước đo của cái... Như vậy, rõ ràng là tiền mã hóa không phải là tiền vì chúng thiếu các đặc điểm cần thiết. Thay vào đó, chúng đại diện cho một khoản đầu tư, đầu cơ vào một tài sản phi vật chất có tính biến động cực cao.

2.2. Sự phát triển và biến động của thị trường tiền mã hóa

Giai đoạn hình thành ý tưởng bắt đầu vào năm 1995 khi một loại tiền mã hóa ẩn danh có tên Digicash được phát triển bởi David Chaum, một chuyên gia mật mã người Mỹ.¹⁰ Hơn một thập kỷ sau, Bitcoin, loại tiền tệ phi tập trung đầu tiên trên thế giới, được thành lập vào năm 2008, đánh dấu sự khởi đầu của tiền điện tử.¹¹ Thay vì được đảm bảo bởi chính phủ, tính bảo mật của Bitcoin được đảm bảo bởi một kỹ thuật mật mã gọi là Thuật toán băm an toàn (Secure Hash Algorithm) (SHA-256), gồm 256 bit.¹² Kể từ đó, giá trị của tiền mã hóa đã tăng vọt và nó được mệnh danh là “vàng kỹ thuật số” trong số những người dùng của nó.¹³ Các loại tiền mã hóa đối thủ như Litecoin, Swiftcoin và Namecoin, bắt đầu xuất hiện trên thị trường vào năm 2011. Điều này không có gì đáng ngạc nhiên khi giá trị thị trường của Bitcoin đã ở mức khổng lồ. Do đó, các nhà phát triển phần mềm trên toàn thế giới liên tục tạo ra các loại tiền mã hóa mới nhằm vượt qua Bitcoin và trở thành “ông lớn” tiếp theo.

Những người tham gia chủ chốt, cùng với những thời điểm được ghi nhận¹⁴, sẽ quyết định tốc độ phát triển của ngành công nghiệp tiền mã hóa. Mỗi bên tham gia thị trường cốt lõi (bao gồm người bán và người mua, nhà phát triển công nghệ, nhà đầu tư, tổ chức tài chính và cơ quan quản lý) đều có thể đóng góp vào nỗ lực giúp thị trường tiến lên giai đoạn tiếp theo trong quá trình phát triển hướng tới sự chấp nhận rộng rãi và mở rộng ổn định. Mặc dù hàng trăm loại tiền mã hóa đang hoạt động đã trải qua mức tăng giá trị cao nhất vào năm 2017, nhưng chúng vẫn chưa tác động đáng kể đến cuộc sống hàng ngày của chúng ta. Phần lớn những người nắm giữ một lượng lớn Bitcoin coi chúng là một khoản đầu tư hơn là một phương thức mua sắm trực tuyến mới. Ngay sau đợt tăng trưởng chưa từng có vào năm 2017, đầu năm 2018 lại chứng kiến một câu chuyện hoàn toàn khác. Những người mới tham gia thị trường không chắc liệu thị trường có thể phục hồi sau khi sụp đổ và lao dốc 65% hay không.¹⁵

Rất có thể “cơn sốt” tiền mã hóa đã dẫn đến “sự sụp đổ” sau đó. Sàn giao dịch tiền mã hóa FTX đã nộp đơn phá sản vào tháng 11 năm 2022 sau khi đối thủ Binance rút khỏi kế hoạch mua lại.¹⁶ Giá trị token LUNA đã giảm từ 120 USD xuống còn 0,02 USD. Đầu tiên là USD, đồng tiền này đã trải qua đợt

6) Denise Lugo, ‘Các quy tắc kế toán tiền mã hóa mới của FASB sẽ giải quyết vấn đề một số token có thể thay thế được coi là “tài sản vô hình”’ *Thomson Reuters* (7 tháng 9 năm 2022) <<https://tax.thomsonreuters.com/news/new-fasb-crypto-accounting-rules-will-tackle-certain-fungible-tokens-deemed-intangible-assets/>>.

7) Archibald Groenewald, ‘Áp dụng Kế toán IFRS bởi Người nắm giữ Tài sản tiền điện tử’ [2021] EY 18.

8) JM Keynes và A Mitchell Innes, ‘Tiền là gì?’ (1914) 24 *Tạp chí Kinh tế* 419, 377–408.

9) Geoffrey Ingham, ‘Tiền là một mối quan hệ xã hội’ (1996) 54 *Tạp chí Kinh tế Xã hội* 507.

10) David Chaum, ‘Chữ ký mù cho các khoản thanh toán không thể truy vết’ trong David Chaum, Ronald L Rivest và Alan T Sherman (eds), *Những tiền bộ trong mật mã học* (Springer US 1983) <http://link.springer.com/10.1007/978-1-4757-0602-4_18>.

11) Satoshi Nakamoto, ‘Bitcoin: Một hệ thống tiền mã hóa ngang hàng’ [2009] Danh sách gửi thư về mật mã học 4.

12) Chris Rose, ‘Sự tiền hóa của tiền kỹ thuật số: Bitcoin, một loại tiền mã hóa gây ra cuộc cách mạng tiền tệ’ (2015) 14 *Tạp chí Nghiên cứu Kinh doanh & Kinh tế Quốc tế* (IBER) 617.

13) ‘Bitcoin là gì? Tiền kỹ thuật số hoạt động như thế nào?’ - *Tạp chí Tài chính Úc* (Factiva, ngày 6 tháng 6 năm 2015).

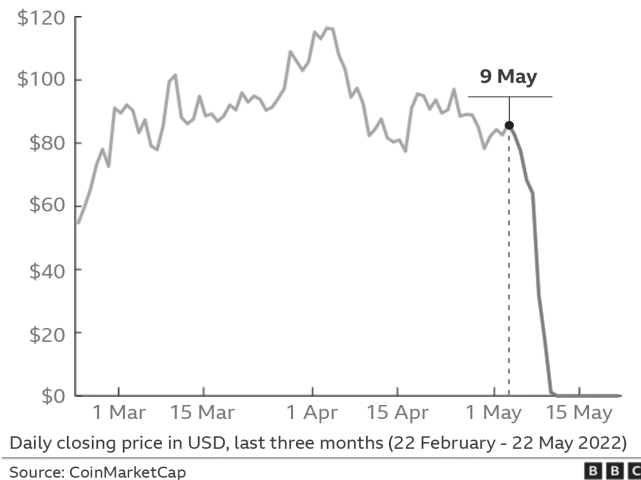
14) Robert Musiala, ‘Money Is No Object: Understanding the Evolving Cryptocurrency Market’ (PwC 2015) 6.

15) Opeyemi Kalejaiye, ‘Bitcoin giảm mạnh 65%, xuống mức thấp nhất kể từ tháng 12 năm 2020’ *BusinessDay* (13 tháng 6 năm 2022) <<https://businessday.ng/markets/article/bitcoin-crashes-by-65-lowest-since-december-2020/>>.

16) Hannah Smith, ‘Sự sụp đổ của Bitcoin: Điều gì đứng sau sự sụp đổ của tiền điện tử?’ *Tờ The Times* (9 tháng 12 năm 2022) <<https://www.thetimes.co.uk/money-mentor/article/is-bitcoin-crash-coming/>>.

điều chỉnh 99,9%, trong đó 99% diễn ra chỉ trong vòng 2 ngày sau sự kiện “thiên nga đen” năm 2022.¹⁷ Toàn bộ thị trường tiền mã hóa, vốn đã vô cùng biến động, đã bị ảnh hưởng nặng nề bởi sự sụp đổ của LUNA và FTX. Sự sụp đổ của thị trường tiền mã hóa đã khiến nhiều người mất đi toàn bộ tiền tiết kiệm và gặp khó khăn tài chính nghiêm trọng.¹⁸

The collapse of Terra (Luna)

Hình 2. Sự sụp đổ của LUNA (Nguồn: CoinMarketCap)

2.3. Ai nên quản lý tiền mã hóa và bằng cách nào?

Vi tiền mã hóa là tiền kỹ thuật số nên khác với tiền tệ truyền thống, bất cứ ai cũng có thể mua và trao đổi chúng chỉ với kết nối Internet đơn giản. Thêm vào đó, công nghệ blockchain đã giúp nhiều doanh nghiệp tạo ra tiền mã hóa cho các mục đích cụ thể, điều này có nghĩa là nó đang tác động không chỉ đến lĩnh vực tài chính mà còn đến các ngành công nghiệp khác.¹⁹ Trong những năm gần đây, nhu cầu về tiền mã hóa đã tăng lên đáng kể, dẫn đến nhu cầu về các khung pháp lý để điều chỉnh tiền mã hóa. Phần lớn các chuyên gia trong ngành đều đồng ý rằng công nghệ blockchain sẽ tồn tại lâu dài và con người mới chỉ bắt đầu khám phá những khả năng mà nó có thể mang lại trong việc tạo ra sự thay đổi ở nhiều ngành công nghiệp khác.²⁰ Các nhà nghiên cứu đã cho rằng toàn bộ ngành công nghiệp tiền mã hóa về cơ bản là một bong bóng sắp vỡ, và người tiêu dùng có thể chịu nhiều rủi ro. Thị trường tiền mã hóa thiếu kiểm soát, phi tập trung và vẫn đang mở rộng gây ra nhiều lo ngại. Hơn nữa, tiền mã hóa thiếu một phương tiện lưu trữ giá trị tương đương như vàng hoặc bạc. Giá trị hiện tại của nó dựa trên tính bảo mật và linh hoạt mà nó cung cấp như một giải pháp thay thế cho phương pháp truyền thống. Đó là lý do tại sao việc ban hành các quy định và luật để quản lý tiền mã hóa là vô cùng cần thiết và quan trọng.

Các chủ thể có thẩm quyền điều chỉnh tiền mã hóa có thể là các quốc gia, người tạo ra nó, các tổ chức tài chính (như IMF, Ngân hàng Thế giới...) và các nhà đầu tư. Ban đầu, tiền mã hóa được điều chỉnh bởi người tạo ra nó. Tuy nhiên, theo thời gian, sự phát triển của loại tiền ảo này đã khiến chính phủ của nhiều quốc gia chú ý và ban hành các quy định. Trên thực tế, không có ghi nhận cụ thể một chủ thể nào quản lý nó một cách có hệ thống và toàn diện. Như đã phân tích ở trên, khung pháp lý là điều kiện tiên quyết để điều chỉnh tiền mã hóa, vì vậy chủ thể chính của việc điều chỉnh tiền mã hóa là

17) Matt Williams, ‘Terra Luna là gì? Tại sao nó lại sụp đổ 99,9%?’ (22 tháng 11 năm 2022) <<https://www.business2community.com/crypto-news/what-is-terra-luna-and-why-did-it-crash-02493117>>.

18) ‘Điều gì thực sự đã xảy ra với LUNA Crypto?’ [2022] *Forbes* <<https://www.forbes.com/sites/qai/2022/09/20/what-really-happened-to-luna-crypto/?sh=2fe25c724ff1>>.

19) OS Bolotaeva, AA Stepanova và SS Alekseeva, ‘Bản chất pháp lý của tiền điện tử’ (2019) 272 IOP Conference Series: Earth and Environmental Science 032166, 3.

20) Parma Bains, *Cơ chế đồng thuận Blockchain: Cẩm nang dành cho các nhà giám sát* (Quỹ Tiền tệ Quốc tế 2022) 8.

các quốc gia - những người có quyền ban hành luật.²¹ Bên cạnh đó, luật quốc tế cũng rất quan trọng vì tiền mã hóa thường được giao dịch quốc tế. Luật pháp trong nước với các hình phạt và biện pháp trừng phạt nghiêm khắc, kết hợp với luật pháp quốc tế với các quy định toàn cầu, sẽ là cơ sở tốt nhất để điều chỉnh tiền mã hóa. Do đó, phần này sẽ phân tích rõ ràng cách thức nên điều chỉnh tiền mã hóa trong phạm vi nào, theo luật pháp trong nước cũng như luật pháp quốc tế.

2.3.1. Về chế độ pháp luật trong nước

Không thể phủ nhận rằng chế độ pháp luật trong nước với các quy định nghiêm ngặt là vô cùng quan trọng để truy tố các tội phạm liên quan đến tài sản tiền mã hóa. Nhìn chung, mỗi Nhà nước đều đã nỗ lực có những chiến lược khác nhau để điều chỉnh tiền mã hóa.²² Nhiều quốc gia không (hoặc chưa) coi tiền mã hóa là tiền tệ hợp pháp²³, trong khi một số quốc gia khác, bao gồm Nhật Bản, Úc, EU, Mexico, Argentina, Brazil, Venezuela, Chile... lại coi tiền mã hóa là hợp pháp và xem chúng như tài sản.²⁴

Hoa Kỳ đang đạt được những tiến bộ trong việc xây dựng luật liên bang về tiền mã hóa, mặc dù việc thiết lập một khung pháp lý thống nhất ở cấp tiểu bang vẫn còn nhiều thách thức. Mạng lưới Thực thi Tội phạm Tài chính (FinCEN), vốn không chấp nhận tiền mã hóa là phương tiện thanh toán hợp pháp, coi các sàn giao dịch tiền mã hóa là các phương tiện chuyển tiền.²⁵ Cục Thuế vụ Hoa Kỳ (IRS) đã ban hành các hướng dẫn thuế định nghĩa tiền mã hóa là “một hình thức biểu diễn kỹ thuật số của giá trị hoạt động như một phương tiện trao đổi, một đơn vị tính toán và/hoặc một phương tiện lưu trữ giá trị”, mặc dù IRS không coi tiền mã hóa là phương tiện thanh toán hợp pháp.²⁶ Về phương pháp quản lý của Vương quốc Anh, mặc dù không có luật cụ thể nào về tiền mã hóa ở Anh, các sàn giao dịch phải được đăng ký và tiền mã hóa không được coi là tiền tệ hợp pháp. Theo một bản tóm tắt của HMRC về việc xử lý thuế đối với tiền mã hóa, do bản chất độc đáo của chúng, tiền mã hóa không thể thay thế hoàn toàn các khoản đầu tư và thanh toán truyền thống. Tuy nhiên, lợi nhuận hoặc thua lỗ từ tiền mã hóa vẫn phải chịu thuế thu nhập từ vốn.²⁷ Tại Úc, cả tiền mã hóa và các sàn giao dịch đều hoàn toàn hợp pháp. Chính phủ đã có tầm nhìn xa trong việc ban hành các quy định. Năm 2017, Chính phủ Liên bang chính thức hợp pháp hóa tiền mã hóa và quy định rằng Bitcoin (và các loại tiền mã hóa khác có đặc điểm tương tự) sẽ được coi là tài sản và phải chịu thuế thu nhập từ vốn. Lập trường tiến bộ của chính phủ đối với các vấn đề về tiền mã hóa được thể hiện qua sự thay đổi trong cách tính thuế đối với tiền mã hóa, vốn trước đây từng bị đánh thuế hai lần gây tranh cãi theo thuế hàng hóa và dịch vụ (GST).

Một mặt, một số quốc gia không cho phép công dân của mình phát hành hoặc sở hữu tài sản tiền mã hóa, tham gia giao dịch với chúng, hoặc sử dụng chúng cho các mục đích cụ thể như thanh toán. Mặt khác, một số quốc gia khác lại cởi mở hơn đáng kể và thậm chí đã cố gắng thu hút các doanh nghiệp tạo ra thị trường cho các tài sản này. Kết quả là, phản ứng toàn cầu bị phân mảnh, không đảm bảo một sân chơi công bằng vì các nhà đầu tư tiền mã hóa có thể chuyển đến các quốc gia có quy định thân thiện nhất và yêu cầu tiếp cận ít nghiêm ngặt nhất. Mặc dù mục tiêu và khả năng của các quốc gia khác nhau định hướng sự phát triển tuần tự của các khung pháp lý, nhìn chung, việc lập kế hoạch chiến lược và đánh giá rủi ro liên tục cần phải toàn diện trên phạm vi toàn cầu, có sự tham gia của tất cả các cơ quan có thẩm quyền liên quan, bao gồm cả các cơ quan quản lý ngành tài chính.

2.3.2. Về chế độ pháp luật quốc tế

Để đảm bảo các rủi ro được quản lý và giảm thiểu đúng cách, hợp tác quốc tế trong lĩnh vực tài sản tiền mã hóa là điều thiết yếu. Các cơ quan chức năng sẽ tiếp tục chia sẻ thông tin về những tiến bộ

21) Irina Cvetkova, ‘Quy định pháp lý về tiền mã hóa’ (2018) 5 BRICS Law Journal 128, 153.

22) Nobuyasu Sugimoto, Anastasiia Morozova và Cristina Cuervo, *Quy định về tài sản tiền mã hóa* (Quỹ Tiền tệ Quốc tế 2020) 6.

23) Noah Berman, ‘Sự suy giảm của tiền mã hóa có ý nghĩa gì đối với các quốc gia sử dụng Bitcoin?’ <<https://www.cfr.org/in-brief/what-does-cryptocurrency-decline-mean-bitcoin-countries>>.

24) David Lee (chủ biên), *Cẩm nang về tiền tệ kỹ thuật số: Bitcoin, đổi mới, công cụ tài chính và dữ liệu lớn* (Elsevier/ AP 2015) 253–266.

25) Áp dụng các quy định của FinCEN đối với những người quản lý, Trao đổi hoặc sử dụng tiền ảo (18 tháng 3 năm 2013) FIN-2013-G001.

26) Carol R Goforth, ‘Lý lẽ ủng hộ việc bãi bỏ luật chuyển tiền của tiểu bang đối với các doanh nghiệp dựa trên tiền điện tử’ (2020) 73 Arkansas Law Review 301, 315.

27) Paul Anderson, ‘Đánh giá Quy định về Tiền ảo: Vương quốc Anh’ [2022] The Law Reviews <<https://thelawreviews.co.uk/title/the-virtual-currency-regulation-review/united-kingdom>>.

thông qua các mạng lưới hợp tác và các hoạt động thiết lập tiêu chuẩn. Để tìm hiểu các vấn đề xuyên biên giới và sự chênh lệch về quy định, cần có sự tham gia tích cực. Một chế độ pháp lý toàn cầu sẽ vạch ra các thông số về tính hợp pháp, giúp tăng cường niềm tin của người tiêu dùng và tạo ra một môi trường an toàn cho các giao dịch tiền mã hóa.

Mặc dù các tổ chức quốc tế đã và đang nỗ lực đánh giá rủi ro và đưa ra các chính sách phù hợp để đối phó với xu hướng gia tăng của tiền điện tử, Hội đồng Tương lai Toàn cầu về Tiền mã hóa của Diễn đàn Kinh tế Thế giới khẳng định rằng chưa từng có bất kỳ quy định phối hợp toàn cầu nào về tiền mã hóa.²⁸ Các quốc gia đã áp dụng những giải pháp pháp lý không tương thích và không phù hợp, mặc dù tất cả đều có chung mục tiêu ổn định hệ thống tiền tệ, ngăn chặn tài trợ bất hợp pháp và thúc đẩy phát triển kinh tế. Các quốc gia và các tổ chức quốc tế cần hợp tác với nhau để tạo ra một khuôn khổ quốc tế bền vững thực sự.

Mối lo ngại là theo thời gian, ngày càng nhiều quốc gia có thể phát triển các khung pháp lý khác nhau. Hiện đã có các hiệp định đầu tư song phương ít nhiều liên quan đến tiền mã hóa, nhưng điều mà nền kinh tế thế giới cần là pháp luật quốc tế về tiền mã hóa. Do đó, IMF đang kêu gọi một phản ứng quốc tế như sau:

- 1) Phối hợp để đảm bảo tính công bằng và thu hẹp khoảng cách pháp lý phát sinh do việc phát hành xuyên ngành và xuyên biên giới;
- 2) Nhất quán trong toàn bộ phạm vi hoạt động và rủi ro, phù hợp với các tiêu chuẩn quy định được chấp nhận;
- 3) Toàn diện, bao quát tất cả người chơi và mọi lĩnh vực của nền kinh tế tiền mã hóa.²⁹

2.4. Hoàn thiện khung pháp lý cho thị trường tiền mã hóa

Sự bùng nổ và sụp đổ của tiền mã hóa có thể là do các quốc gia chưa có quy định đầy đủ và thống nhất về tiền mã hóa. Trong tương lai, rất có thể tiền mã hóa sẽ được coi là hợp pháp trên toàn thế giới. Sự hợp tác và phối hợp trong nước và quốc tế là vô cùng quan trọng do tính chất xuyên biên giới của tiền mã hóa. Trong một số trường hợp, việc xác định chính xác vị trí của tài sản tiền mã hóa và thẩm quyền xét xử đối với chúng có thể gặp khó khăn. Ngay cả khi quy định cần được điều chỉnh phù hợp với đặc điểm riêng của từng khu vực pháp lý, sự hợp tác quốc tế sẽ loại bỏ sự chênh lệch về quy định và sự không nhất quán trong việc thực thi luật và quy định. Do đó, các quy tắc quốc tế cần phải làm rõ thời gian giao dịch, vấn đề xác minh danh tính kỹ thuật số, cách thay đổi mức ký quỹ, cách xử phạt những người vi phạm liên quan đến tiền mã hóa, v.v.

Tiền mã hóa đòi hỏi các điều kiện lưu thông đặc biệt để ngăn ngừa sự sụp đổ của thị trường. Do tính chất ẩn danh, việc kiểm soát tiền mã hóa trong các giao dịch dân sự hoặc hoạt động tội phạm rất khó khăn. Luật pháp trong nước và các quy định quốc tế cũng cần được xem xét. Do đó, cần quy định các điều kiện lưu thông đặc biệt cho tiền mã hóa, chẳng hạn như: 1) Đăng ký quyền sở hữu tài khoản giao dịch tiền mã hóa; 2) Đăng ký giao dịch tiền mã hóa; 3) Lưu trữ thông tin về lịch sử giao dịch liên quan đến tiền mã hóa... Đồng thời, nếu cần thiết, có thể xem xét hình sự hóa các hành vi vi phạm luật về tiền mã hóa để đảm bảo tính toàn vẹn của luật.

Ngoài ra, việc nghiên cứu các công cụ liên quan đến tiền điện tử, chẳng hạn như tiền kỹ thuật số của ngân hàng trung ương (CBDC), mã thông báo không thể thay thế (NFT) và stablecoin, cũng rất quan trọng. Điều này vô cùng quan trọng vì cần phải tạo ra một khuôn khổ pháp lý toàn diện. Hơn nữa, việc cung cấp dịch vụ thanh toán cho các nhà cung cấp tiền mã hóa có nên đồng nghĩa với việc tạo ra một sân chơi bình đẳng? Liệu các công ty này cũng nên được phép nắm giữ dự trữ của ngân hàng trung ương, giống như các ngân hàng lớn, đến mức họ đáp ứng một số tiêu chí nhất định và đồng ý chịu sự giám sát? Ý tưởng này không phải là hoàn toàn mới. Trên thực tế, một số ngân hàng trung ương

28) 'Quy định về tiền điện tử: Chúng ta đang ở đâu và sẽ đi về đâu?' <<https://www.weforum.org/agenda/2022/03/where-is-cryptocurrency-regulation-heading/>>.

29) Aditya Narain và Marina Moretti, 'Điều chỉnh tiền điện tử', *Quy Tề Quốc tế* (tháng 9 năm 2022) <<https://www.imf.org/en/Publications/fandd/issues/2022/09/Regulating-crypto-Narain-Moretti>>.

hiện đang cấp giấy phép mục đích đặc biệt cho phép các doanh nghiệp fintech phi ngân hàng giữ các khoản dự trữ, tùy thuộc vào quy trình phê duyệt. Chúng bao gồm Cơ quan Tiền tệ Hồng Kông, Ngân hàng Dự trữ Ấn Độ và Ngân hàng Quốc gia Thụy Sĩ. Hai nhà cung cấp dịch vụ thanh toán lớn của Trung Quốc, WeChat Pay và Alipay, được ngân hàng trung ương yêu cầu giữ tiền của khách hàng tại đó dưới dạng dự trữ. Ngân hàng Anh đang thảo luận về những triển vọng như vậy. Mặc dù có những ví dụ này, vẫn còn vô số chi tiết cần được làm rõ bằng văn bản trước khi cho phép các nhà cung cấp tiền mã hóa tiếp cận dự trữ từ các ngân hàng trung ương.³⁰

3. Kết luận

Bài viết này làm rõ bản chất của tiền mã hóa, sự phát triển và vài sự kiện sụp đổ của nó, khẳng định sự cần thiết của các khung pháp lý để điều chỉnh tiền mã hóa, và đề xuất hướng đi của việc điều chỉnh. Việc điều chỉnh nên hướng đến việc xây dựng lòng tin hơn là kìm hãm. Bằng cách đưa ra các tiêu chuẩn rõ ràng nhằm loại bỏ sự nhầm lẫn, việc điều chỉnh có thể tạo dựng niềm tin vào các doanh nghiệp và thúc đẩy sự tăng trưởng bền vững của thị trường tiền mã hóa. Cả luật pháp quốc gia và quốc tế sẽ là khung pháp lý cơ bản và hiệu quả nhất để điều chỉnh tiền mã hóa, có thể hạn chế rủi ro cho người tiêu dùng và nhà đầu tư cũng như quy định các hình phạt hình sự đối với những người phạm tội liên quan đến tiền mã hóa.

Tài liệu tham khảo

- Adrian T và Mancini-Griffoli T, *Sự trỗi dậy của tiền kỹ thuật số* (Quỹ Tiền tệ Quốc tế 2019).
- Bains P, *Cơ chế đồng thuận Blockchain: Cẩm nang dành cho các nhà giám sát* (Quỹ Tiền tệ Quốc tế 2022).
- Tiền tệ kỹ thuật số* (Ngân hàng Thanh toán Quốc tế 2015).
- Bell S, 'Vai trò của Nhà nước và Hệ thống phân cấp tiền tệ' (2001) 25 *Tạp chí Kinh tế Cambridge* 149.
- D'Andrea V, 'Lịch sử và sự tiến hóa của các loại tiền mã hóa chính' (LUISS Guido Carli 2018).
- Goforth CR, 'Lý lẽ ủng hộ việc bãi bỏ luật chuyển tiền của tiểu bang đối với các doanh nghiệp dựa trên tiền điện tử' (2020) 73 *Arkansas Law Review* 301.
- Groenewald A, 'Áp dụng Chuẩn mực Kế toán Quốc tế (IFRS) cho Người nắm giữ Tài sản Tiền điện tử' [2021] EY.
- Ingham G, 'Tiền là một mối quan hệ xã hội' (1996) 54 *Tạp chí Kinh tế Xã hội* 507.
- Keynes JM và Innes AM, 'Tiền là gì?' (1914) 24 *Tạp chí Kinh tế* 419.
- Lee D (chủ biên), *Cẩm nang về tiền tệ kỹ thuật số: Bitcoin, đổi mới, công cụ tài chính và dữ liệu lớn* (Elsevier/AP 2015).
- Mishkin FS, *Kinh tế học về tiền tệ, ngân hàng và thị trường tài chính* (Ấn bản thứ mười một, Pearson 2016).
- Musiala R, 'Tiền bạc không thành vấn đề: Hiểu về thị trường tiền mã hóa đang phát triển' (PwC 2015).
- Nakamoto S, 'Bitcoin: Một hệ thống tiền mã hóa ngang hàng' [2009] *Danh sách gửi thư về mật mã học*.
- Nobuyasu Sugimoto, Anastasiia Morozova và Cristina Cuervo, *Quy định về tài sản tiền mã hóa* (Quỹ Tiền tệ Quốc tế 2020).
- Rose C, 'Sự tiến hóa của tiền tệ kỹ thuật số: Bitcoin, một loại tiền mã hóa gây ra cuộc cách mạng tiền tệ' (2015) 14 *Tạp chí Nghiên cứu K Stengos T*, 'Những diễn biến gần đây trên thị trường tiền điện tử: Sự chuyển động đồng thời, hiệu ứng lan tỏa và dự báo' (2021) 14 *Tạp chí Quản lý Rủi ro và Tài chính* 91.
- 'Bitcoin là gì? Tiền kỹ thuật số hoạt động như thế nào?' – *Tạp chí Tài chính Úc* (Factiva, ngày 6 tháng 6 năm 2015).
- Anderson P, 'Đánh giá Quy định về Tiền ảo: Vương quốc Anh' [2022] *The Law Reviews* <https://thelawreviews.co.uk/title/the-virtual-currency-regulation-review/united-kingdom>.
- Điều gì thực sự đã xảy ra với LUNA Crypto? [2022] *Forbes* <<https://www.forbes.com/sites/qai/2022/09/20/what-really-happened-to-luna-crypto/?sh=2fe25c724ff1>>.
- Matt Williams, 'Terra Luna là gì? Tại sao nó lại sụp đổ 99,9%?' (22 tháng 11 năm 2022) <<https://www.business2community.com/crypto-news/what-is-terra-luna-and-why-did-it-crash-02493117>>.
- 'Quy định về tiền điện tử: Chúng ta đang ở đâu và sẽ đi về đâu?' <https://www.weforum.org/agenda/2022/03/where-is-cryptocurrency-regulation-heading/>
- 'Tiền ảo – Các định nghĩa chính và rủi ro tiềm tàng về chống rửa tiền/chống tài trợ khủng bố' (FATF 2014) <https://www.fatf-gafi.org/media/fatf/documents/reports/virtual-currency-key-definitions-and-potential-aml-cft-risks.pdf>.
- 'Tiền mã hóa là gì và hoạt động như thế nào?' (Kaspersky) <https://www.kaspersky.com/resource-center/definitions/what-is-cryptocurrency>.

30) Tobias Adrian và Tommaso Mancini-Griffoli, *Sự trỗi dậy của tiền kỹ thuật số* (Quỹ Tiền tệ Quốc tế 2019) 12.